

ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการใช้ยาคุมกำเนิดของวัยรุ่นหญิงช่วงอายุ 17- 22 ปี ในเขตตำบลน้ำคำ
อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ

Knowledge attitudes and behavior of contraceptive use among adolescent girls aged
17-22 year old in Nam Kham subdistrict Mueang district Sisaket province

ภรณ์ทิพา จำปา* วัชรภรณ์ เหล็กศิริ¹เสาวลักษณ์ เส็งอ้น²

¹คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา 333 หมู่ 8 ถนน คชเสนีย์ ตำบล บ้านโคก

อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ เพชรบูรณ์ 67000

²คณะรัฐศาสตร์ วิทยาลัยเฉลิมกาญจนา 333/3 ถ. สุขุมวิท ตำบล วังหว่า อำเภอแก่ง ระยอง 21110

Email: cherry.21961@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการใช้ยาคุมกำเนิดของวัยรุ่นหญิงช่วงอายุ 17-22 ปี ในเขตตำบลน้ำคำ อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในระหว่างเดือนตุลาคม พ.ศ.2562 ถึง เดือน มิถุนายน พ.ศ.2564 โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง 191 คน คำนวณกลุ่มตัวอย่างจากสูตรของเดเนียล (Daniel, 1995)

ผลการศึกษาพบว่า การวิเคราะห์ระดับความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรม เกี่ยวกับการใช้ยาคุมกำเนิด อยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 66.50, 90.05 และ 89.01 ตามลำดับ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลส่วนบุคคลกับพฤติกรรม พบว่า สถานภาพ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้ยาคุมกำเนิดโดยมีค่า ($\chi^2 = 25.31$), (P -value = 0.00) ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการใช้ยาคุมกำเนิดพบว่าความรู้เกี่ยวกับการใช้ยาคุมกำเนิด ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้ยาคุมกำเนิดโดยมีค่า ($r = -0.101$), (P -value = 0.162)

ความสำคัญ: ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการใช้ยาคุมกำเนิด

Abstracts

A study of knowledge, attitudes and behavior of using oral contraceptives among female adolescents aged 17-22 years in Nam Kham Subdistrict, Muang District, Sisaket Province. It is a quantitative research. Quantitative Research. Data collection was conducted between October 2019 and June 2021. A sample of 191 people was studied. The sample was calculated using the Daniel formula (Daniel, 1995).

The results showed that An analysis of knowledge levels, attitudes and behaviors about the use of oral contraceptives. in good level They were 66.50%, 90.05 and 89.01%, respectively. Regarding the relationship between personal data and behavior, it was found that the status was related to the behavior of using oral contraceptives with values ($\chi^2=25.31$), (P -value = 0.00.) the relationship between knowledge, attitude and the behavior of using oral contraceptives found that knowledge about the use of oral contraceptives There was no relationship with oral contraceptive use behavior with a value ($r = -0.101$), (P -value = 0.162).

Keywords: knowledge, attitude, and behavior of the contraceptive use

บทนำ

ในปัจจุบันวัฒนธรรม ค่านิยมแบบสังคมตะวันตก เริ่มเข้ามาในประเทศไทยทำให้คนมีเพศสัมพันธ์ในช่วงอายุน้อยลง สถานะเศรษฐกิจมีการเปลี่ยนแปลง ทำให้จำเป็นต้องมีการวางแผนครอบครัวเพื่อกำหนดจำนวนบุตร และระยะเวลาที่เหมาะสมเพื่อที่คู่สมรสจะได้มีเวลาสร้างฐานะ และปรับตัว การคุมกำเนิดที่มีให้เห็นอยู่ทั่วไปเช่น การรับประทานยาคุมกำเนิดซึ่งสามารถวางขายตามร้านขายยา (WHO, 2004)

สถิติจากองค์การอนามัยโลก (WHO) พบว่า มีสตรีตั้งครรภ์โดยขาดความรู้ในการคุมกำเนิดที่ถูกต้องถึง 33 ล้านคน ทั่วโลก การสำรวจของกรมอนามัยในปี 2560 พบการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น โดยเฉพาะวัยรุ่นหญิงอายุ 10-19 ปี คลอดบุตรรวมทั้งสิ้น 84,578 คน หรือเฉลี่ย 232 คนต่อวัน การคลอดซ้ำในกลุ่มอายุนี้ 9,092 คน หรือร้อยละ 10.70 ขณะที่วัยรุ่นอายุ 10-14 ปี คลอดบุตร 2,559 คน หรือประมาณวันละ 7 คน ในจำนวนผู้หญิงตั้งครรภ์ที่อายุน้อยกว่า 20 ปี เราพบว่าวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์อายุน้อยแนวโน้มสูงขึ้น เสี่ยงต่อปัญหาสุขภาพกายและจิตใจ รวมถึงปัญหาทางสังคมที่จะตามมา เช่น การเรียน การทำแท้งที่ผิดกฎหมาย การติดเชื้อทางเพศสัมพันธ์ การหย่าร้างและขาดประสบการณ์ในการเลี้ยงดูลูก

จากสถานการณ์อัตราการคลอดมีชีพในวัยรุ่นจังหวัดศรีสะเกษ ทั้ง 22 อำเภอ ปีงบประมาณ 2558 -2561 พบข้อมูลว่า อัตราการคลอดมีชีพในหญิงอายุ 15-19 ปี พ. ศ. 2558-2561 เท่ากับ 32.26, 33.33, 28.31 และ 10.15 ตามลำดับ สถิติการตั้งครรภ์ซ้ำในหญิงอายุน้อยกว่า 20 ปี พ.ศ.2558 -2561 ร้อยละ 16.48, 15.68, 14.95 และ 15.13 ตามลำดับ และข้อมูลความพร้อมในการตั้งครรภ์ปีงบประมาณ 2560 พบว่ามากกว่าร้อยละ 20 ของจำนวนหญิงตั้งครรภ์ซ้ำอายุน้อยกว่า 20 ปี โดยเป็นการตั้งครรภ์โดยไม่มีความพร้อม (สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดศรีสะเกษ, 2561)

อัตราการคลอดมีชีพในหญิงอายุ 15-19 ปี เขตสุขภาพที่ 10 ปี งบประมาณ 2562 ข้อมูลพบว่า มีจำนวนเด็กที่เกิดในหญิงช่วงอายุ 15-19 ปี เรียงตามลำดับดังนี้ (1)จังหวัดศรีสะเกษ

จำนวน 1,075 คน (2)จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 705 คน (3)จังหวัดยโสธรจำนวน 302 คน (4)จังหวัดมุกดาหารจำนวน 272 คน และ (5)จังหวัดอำนาจเจริญ จำนวน 165 คน (HDC : Health Data Center เขตสุขภาพที่ 10, 2562)

จังหวัดศรีสะเกษ มีเขตรับผิดชอบทั้งหมด 22 อำเภอ พบรายงานการตั้งครรภ์ซ้ำในหญิงอายุน้อยกว่า 20 ปี ในปี พ.ศ.2562 5 ลำดับแรกดังนี้ (1)อำเภอเมืองศรีสะเกษ 525 คน ตั้งครรภ์ซ้ำ 80 คน (2)อำเภอกันทรลักษ์ 291 คน ตั้งครรภ์ซ้ำ 30 คน (3)อำเภอรามัน 95 คน ตั้งครรภ์ซ้ำ 17 คน (4)อำเภออุทุมพรพิสัย 71 คน ตั้งครรภ์ซ้ำ 10 คน (5)อำเภอขุนหาญ 79 คน ตั้งครรภ์ซ้ำ 11 คน (HDC : Health Data Center เขตสุขภาพที่ 10, 2562)

เหตุผลดังกล่าวมาแล้วนั้นจะเห็นว่าพฤติกรรมการใช้ยาคุมกำเนิดที่ถูกต้องมีความสำคัญต่อสุขภาพของวัยรุ่น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการใช้ยาคุมกำเนิดของวัยรุ่นหญิงช่วงอายุ 17-22 ปี ในเขตตำบลน้ำคำ อำเภอเมืองศรีสะเกษ ผลของการศึกษาคั้งนี้จะนำมาวางแผนร่วมกันรวมทั้งให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้ยาคุมกำเนิดอย่างถูกต้องของวัยรุ่นหญิงช่วงอายุ 17-22 ปี ในเขตตำบลน้ำคำ อำเภอเมืองศรีสะเกษ เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ และความตระหนักในการใช้ยาคุมกำเนิด และนำผลของการวิจัยไปเป็นแนวทางในการศึกษาและวิจัยประเด็นอื่นที่สัมพันธ์กันต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. วัตถุประสงค์ทั่วไป

ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการใช้ยาคุมกำเนิดของของวัยรุ่นหญิงช่วงอายุ 17- 22 ปี ในเขตตำบลน้ำคำ อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ

2. วัตถุประสงค์เฉพาะ

2.1 เพื่อศึกษาความรู้ในการใช้ยาคุมกำเนิดของวัยรุ่นหญิงช่วงอายุ 17- 22 ปี ในเขตตำบลน้ำคำ อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ

2.2 เพื่อศึกษาทัศนคติในการใช้ยาคุมกำเนิดของวัยรุ่นหญิงช่วงอายุ 17- 22 ปี ในเขตตำบลน้ำคำ อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ

2.3 เพื่อศึกษาพฤติกรรมในการใช้ยาคุมกำเนิดของวัยรุ่นหญิงช่วงอายุ 17- 22 ปี ในเขตตำบลน้ำคำ อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ

2.4 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการใช้ยาคุมกำเนิดของวัยรุ่นหญิงช่วงอายุ 17- 22 ปี ในเขตตำบลน้ำคำ อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ

2.5 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ทัศนคติ และพฤติกรรมการใช้ยาคุมกำเนิดของวัยรุ่นหญิงช่วงอายุ 17- 22 ปี ในเขตตำบลน้ำคำ อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่องความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการใช้ยาคุมกำเนิดของวัยรุ่นหญิงช่วงอายุ 17-22 ปี ในเขตตำบลน้ำคำ อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) สอบถามความเห็นโดยใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลการใช้ยาคุมกำเนิดของวัยรุ่นหญิงช่วงอายุ 17-22 ปี ในเขตตำบลน้ำคำ อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 191 คน ผู้ศึกษาวิจัยได้กำหนดขนาดตัวอย่าง ซึ่งได้คำนวณจากสูตรของแดเนียล (Daniel, 1995 อ้างถึงใน บุญธรรม กิจปรีดาภิรุทธ์, 2551) โดยใช้ความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 เลือกกลุ่มตัวอย่างวิธีการคัดเลือกแบบบังเอิญ(Accidental Selection) โดยมีเกณฑ์การคัดเข้า (Inclusion criteria) และเกณฑ์ การคัดออก (Exclusion criteria)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถามที่สร้างขึ้นเพื่อสอบถามข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างแบ่งเป็น 4 ส่วน ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อศึกษา อายุ สถานะภาพการสมรส ระดับการศึกษา สถานภาพครอบครัว ค่าใช้จ่ายที่ได้รับ/เดือน ที่พักอาศัยในปัจจุบัน บุคคลที่นักศึกษาพักอยู่ด้วย อาชีพเสริม ชนิดยาคุมกำเนิด ราคา ยาคุมกำเนิด ประสบการณ์การใช้ยาคุมกำเนิด ลักษณะเป็นคำถามแบบให้เลือกตอบ (Check List) จำนวน 9 ข้อ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามวัดความรู้เกี่ยวกับการการใช้ยาคุมกำเนิด มีลักษณะเป็นคำถามแบบให้เลือกตอบ (Check List) จำนวน 20 ข้อโดยมีเกณฑ์ให้คะแนนดังนี้

ตอบถูก ได้คะแนนเท่ากับ 1 คะแนน
 ตอบผิด ได้คะแนนเท่ากับ 0 คะแนน
 โดยเกณฑ์การวัดความรู้ เกี่ยวเกี่ยวกับการใช้ยาคุมกำเนิด แบ่งเป็น 3 ระดับได้ใช้เกณฑ์การแปลผลการให้คะแนน โดยวิธีการกำหนดเกณฑ์ตามช่วงคะแนนตามแนวคิดของ Bloom (1986) อ้างถึงใน นิภา โพชนะ (2554) ด้านความรู้ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยคะแนน	ช่วงคะแนน	ระดับความรู้
ตั้งแต่ร้อยละ80 ขึ้นไป	16-20 คะแนน	ระดับดี
ร้อยละ60 – 79	12-15 คะแนน	ระดับปานกลาง
น้อยกว่าร้อยละ60	0 – 11	ระดับน้อย

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติเกี่ยวกับการใช้ยาคุมกำเนิด โดยเนื้อหาของคำถามเป็นการถามทัศนคติของวัยรุ่น จำนวน 20 ข้อ แต่ละข้อมี 3 ตัวเลือกทัศนคติการใช้ยาคุมกำเนิด จำนวน 20 ข้อ ลักษณะเป็นคำถามปลายปิดแบบมาตรฐานส่วนค่าประมาณ (Rating scale) 3 ระดับ

เห็นด้วย	ระดับคะแนน	3
ไม่แน่ใจ	ระดับคะแนน	2
ไม่เห็นด้วย	ระดับคะแนน	1

โดยใช้การแปลผลแบบอิงเกณฑ์ 3 ระดับ เบสท์ (Best 1981:179-182) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยคะแนน	ระดับทัศนคติ
2.34 – 3.00	ระดับดี
1.67 – 2.33	ระดับปานกลาง
1.00 – 1.66	ระดับน้อย

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ยาคุมกำเนิด มีลักษณะเป็นคำถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) 3 ระดับ จำนวน 20 ข้อ โดยมีเกณฑ์ดังนี้

ปฏิบัติเป็นประจำ หมายถึง ปฏิบัติ 4 – 7 ครั้ง / สัปดาห์
ปฏิบัติเป็นบางครั้ง หมายถึง ปฏิบัติ 1 – 3 ครั้ง / สัปดาห์
ไม่เคยปฏิบัติเลย หมายถึง ปฏิบัติ 0 ครั้ง / สัปดาห์

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอนที่มหาวิทยาลัยกำหนดไว้ โดยดำเนินการตามขั้นตอนจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการพัฒนาปรับปรุงจนมีคุณภาพในระดับที่ยอมรับได้พร้อมนำหนังสือขออนุญาตในการเข้าไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากรด้วยตนเอง

3. ผู้วิจัยได้ชี้แจงวัตถุประสงค์ รูปแบบการนำข้อมูลไปใช้ สิทธิของผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยในการบอกเลิก หรือหยุดให้ข้อมูลได้ตลอดเวลา และการไม่เปิดเผยชื่อและตัวตนของผู้ให้ข้อมูลและให้ผู้ให้ข้อมูลลงชื่อยินยอม ตามขั้นตอนของกระบวนการวิจัยโดยคำนึงถึงจริยธรรมในการวิจัย

4. ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามที่ได้จากการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง แล้วทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม โดยใช้เฉพาะแบบสอบถามที่มีข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์

5. นำแบบสอบถามทั้งหมดมาจัดระเบียบข้อมูล ลงรหัสแล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลโดยใช้สถิติความถี่ ร้อยละ ค่าสูงสุดค่าต่ำสุด

2. การวิเคราะห์ความรู้เกี่ยวกับการใช้ยาคุมกำเนิดของวัยรุ่นหญิงช่วงอายุ 17-22 ปี ในเขตตำบลน้ำคำ อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษโดยใช้สถิติ ความถี่ ร้อยละ ค่าสูงสุดค่าต่ำสุด

3. การวิเคราะห์ทัศนคติเกี่ยวกับการใช้ยาคุมกำเนิดของวัยรุ่นหญิงช่วงอายุ 17-22 ปี ในเขตตำบลน้ำคำ อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษโดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4. การวิเคราะห์พฤติกรรมเกี่ยวกับการใช้ยาคุมกำเนิดของวัยรุ่นหญิงช่วงอายุ 17-22 ปี ในเขตตำบลน้ำคำ อำเภอเมือง

เมือง จังหวัดศรีสะเกษโดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการใช้ยาคุมกำเนิดของวัยรุ่นหญิงช่วงอายุ 17-22 ปี ในเขตตำบลน้ำคำ อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ โดยใช้สถิติไคสแควร์

6. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการใช้ยาคุมกำเนิดของวัยรุ่นหญิงช่วงอายุ 17-22 ปี ในเขตตำบลน้ำคำ อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ โดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการศึกษา

ข้อมูลโดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลได้แก่ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา สถานภาพครอบครัว ค่าใช้จ่ายที่ได้รับ/เดือน ที่พักอาศัยในปัจจุบัน

บุคคลที่พักอยู่ด้วย อาชีพ และประสบการณ์การใช้ยาคุมกำเนิด

การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล พบว่า อายุ ส่วนใหญ่มีช่วงอายุ 19-20 ปี จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 47.60 สถานภาพ พบว่าส่วนใหญ่ มีสถานภาพ โสด จำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 93.20 ระดับการศึกษา พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับ ปวส.จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 31.40 ค่าใช้จ่ายที่ได้รับต่อเดือน พบว่าส่วนใหญ่ ต่ำกว่า 5,000 บาท จำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 75.40 สถานภาพครอบครัว พบว่าส่วนใหญ่ อยู่ร่วมกัน จำนวน 172 คน คิดเป็นร้อยละ 90.10 ที่พักอาศัยในปัจจุบัน พบว่าส่วนใหญ่ อาศัยอยู่หอพัก จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 75.90 บุคคลที่พักอาศัยอยู่ด้วย พบว่าส่วนใหญ่ อยู่กับเพื่อน จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 55.50 อาชีพ พบว่าส่วนใหญ่ ไม่มีอาชีพ จำนวน 173 คน คิดเป็นร้อยละ 90.60 และประสบการณ์การใช้ยาคุมกำเนิด พบว่าส่วนใหญ่ ไม่เคยมีประสบการณ์การใช้ยาคุมกำเนิด จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 74.90

ส่วนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับการใช้ยาคุมกำเนิดของวัยรุ่นหญิงช่วงอายุ 17-22 ปี ในเขตตำบลน้ำคำ อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ

การวิเคราะห์ความรู้เกี่ยวกับการใช้ยาคุมกำเนิดของวัยรุ่นหญิงช่วงอายุ 17-22 ปี ในเขตตำบลน้ำคำ อำเภอเมืองจังหวัดศรีสะเกษ จากคำถาม 20 ข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ การรับประทานยาคุมฉุกเฉินต้องกิน 2 ครั้ง ครั้งแรกต้องกินภายใน 72 ชั่วโมงหลังจากมีเพศสัมพันธ์หลังจาก 12 ชั่วโมงจึงทานเม็ดที่ 2 ตอบถูกจำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 99.48 รองลงมา คือ ยาเม็ดคุมกำเนิดฉุกเฉินต้องรับประทานพร้อมอาหาร หรือนอนก่อนนอนเพื่อช่วยลดอาการคลื่นไส้ อาเจียน ตอบถูกจำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 98.43 ไม่ควรใช้ยาเม็ดคุมกำเนิดถ้าตั้งครรภ์ ตอบถูกจำนวน 187 คน คิดเป็นร้อยละ 97.91

ยาคุมกำเนิดฉุกเฉินยับยั้งการตกไข่ ตอบถูกจำนวน 186 คน คิดเป็นร้อยละ 97.38 ยาคุมกำเนิดทุกยี่ห้อทำให้บวมน้ำตอบถูกจำนวน 183 คน คิดเป็นร้อยละ 95.81 วันไหนไม่มีเพศสัมพันธ์ไม่รับประทานยาคุมกำเนิดก็ได้ รับประทานเฉพาะวันที่มีเพศสัมพันธ์ ตอบถูกจำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 93.20 ยาคุมกำเนิดฉุกเฉิน มี 2 รูปแบบ คือ ฮอร์โมนเดี่ยว และชนิดฮอร์โมนผสม ตอบถูกจำนวน 170 คน คิดเป็นร้อยละ 89.00 หากมีภาวะเลือดออกผิดปกติ จากโพรงมดลูกที่ไม่ทราบสาเหตุควรหยุดรับประทานยาเม็ดคุมกำเนิดก่อนตั้งครรภ์อย่างน้อย 3 เดือน ตอบถูกจำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 86.39 ยาคุมกำเนิดอาจทำให้มีฝ้าขึ้นที่ใบหน้า ควรทาครีมกันแดดป้องกัน ตอบถูกจำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 83.77 หากลืมรับประทานยาเม็ดคุมกำเนิด 3 เม็ด ให้รับประทาน 3 เม็ดทันทีที่นึกได้ ต่อไปรับประทานตามปกติ ตอบถูกจำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 81.68 เมื่อรับประทานยาคุมกำเนิดฉุกเฉินและมีอาการเลือดออกกะปริดกะปรอยร่วมกับปวดท้องน้อย อาจเกิดการตั้งครรภ์นอกมดลูกได้คิดเป็นร้อยละ 81.15 ยาเม็ดคุมกำเนิด ออกฤทธิ์โดย การยับยั้งการตกไข่ และทำให้มูกที่ปากมดลูกเหนียวขึ้นเป็นอุปสรรคต่อการเคลื่อนที่ของตัวอสุจิ จึงทำให้ไม่สามารถเข้าไปปฏิสนธิกับไข่ในท่อนำไข่ได้ ตอบถูกจำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 79.58 ยาเม็ดคุมกำเนิดป้องกันการเกิดการอักเสบใน อู้งเชิงกรานได้ ตอบถูกจำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 77.49 การเริ่มรับประทานยาเม็ดคุมกำเนิด ควรเริ่มรับประทานระหว่างวันที่ 1-5 ของการมีประจำเดือน ตอบ

ถูกจำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 75.40 ยาเม็ดคุมกำเนิดชนิด 28 เม็ดก็มีตัวยา 21 เม็ด อีก 7 เม็ดสุดท้ายเป็นวิตามินหรือเม็ดแป้ง ตอบถูกจำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 72.25 ไม่ควรสูบบุหรี่ในช่วงที่มี การใช้ยาเม็ดคุมกำเนิดอยู่ ตอบถูกจำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 57.60 หากลืมรับประทาน 2 วัน (ช่วง 2 สัปดาห์แรก) ให้รับประทาน 2 เม็ดในวันที่สาม และอีก 2 เม็ดในวันที่สี่ ต่อไปรับประทานตามปกติ ตอบถูกจำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 54.45 และกลไกการป้องกันการตั้งครรภ์ของยาเม็ดคุมกำเนิดทั่วไป คือ การฆ่าเชื้ออสุจิ ตอบถูกจำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 49.73 ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 ทักษะคิดเกี่ยวกับการใช้ยาคุมกำเนิดของวัยรุ่นหญิงช่วงอายุ 17-22 ปี ในเขตตำบลน้ำคำ อำเภอเมืองจังหวัดศรีสะเกษ

การวิเคราะห์ทัศนคติเกี่ยวกับการใช้ยาคุมกำเนิดของวัยรุ่นหญิงช่วงอายุ 17-22 ปี ในเขตตำบลน้ำคำ อำเภอเมืองจังหวัดศรีสะเกษอยู่ในระดับดี โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.62 จากคำถาม 20 ข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ท่านคิดว่า ผู้ที่คุมกำเนิดสามารถทำงานได้ปกติและมีเวลาหารายได้มากขึ้น มีทัศนคติที่เห็นด้วย, ท่านคิดว่าหากจะมีเพศสัมพันธ์ทั้งที่ต้องปลอดภัยจากการตั้งครรภ์โดยไม่ตั้งใจและปลอดภัยจากโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ มีทัศนคติที่เห็นด้วย, ท่านเชื่อว่าการใช้ถุงยางอนามัยช่วยป้องกันความเสี่ยงทางเพศได้มีทัศนคติที่เห็นด้วย, ท่านคิดว่าการคุมกำเนิดเป็นการผิดศีลธรรม มีทัศนคติที่ไม่เห็นด้วย, ท่านคิดว่า การใช้ถุงยางอนามัยและการใช้ยาเม็ดคุมกำเนิดเมื่อมีเพศสัมพันธ์เหมาะสมสำหรับผู้ที่ไม่ได้ป้องกันการตั้งครรภ์ไว้ล่วงหน้า มีทัศนคติที่เห็นด้วย มีค่า ($\bar{X}$ = 3.00), (S.D. = 0.00) รองลงมา คือ ท่านคิดว่า การมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกมีโอกาสตั้งครรภ์น้อยจึงไม่จำเป็นต้องคุมกำเนิด ล่วงหน้า มีทัศนคติที่ไม่เห็นด้วย มีค่า ($\bar{X}$ = 2.97), (S.D. = 0.16) ท่านคิดว่า การทำแท้งในอายุครรภ์น้อยๆสามารถทำได้ เพราะเด็กยังไม่มีชีวิต มีทัศนคติที่ไม่เห็นด้วย มีค่า ($\bar{X}$ = 2.96), (S.D. = 0.23) ท่านคิดว่า การฉีดยาคุมกำเนิดสามารถให้ความสุขทางเพศได้ปกติ มีค่า ($\bar{X}$ = 2.92), (S.D. = 0.31) ท่านคิดว่า การใช้ถุงยางอนามัยจะให้ความสุขในการมีเพศสัมพันธ์ลดลง มีทัศนคติที่ไม่เห็นด้วย มีค่า ($\bar{X}$ = 2.76), (S.D. = 0.52) ท่านคิดว่า การมีเพศสัมพันธ์

ตั้งแต่ยังอายุน้อย จะช่วยให้มีประสบการณ์ทางเพศมากขึ้น มีทัศนคติที่ไม่เห็นด้วย มีค่า ($\bar{X}$ = 2.70), (S.D. = 0.70) ท่านคิดว่า การฝังคุมกำเนิดจะทำให้หลอดยาเข้าไปในเส้นเลือดได้ มีทัศนคติที่ไม่เห็นด้วย มีค่า ($\bar{X}$ = 2.65), (S.D. = 0.47) ท่านคิดว่า การมีลูกมากทำให้ครอบครัวมีรายได้มากขึ้น มีค่า ($\bar{X}$ = 2.64), (S.D. = 0.48) ท่านคิดว่า การคุมกำเนิดเหมาะสมสำหรับผู้ ที่แต่งงานแล้ว มีทัศนคติที่ไม่เห็นด้วย มีค่า ($\bar{X}$ = 2.60), (S.D. = 0.77) ท่านคิดว่า การคุมกำเนิดจะทำให้คลอดลูกยาก และลูกคนต่อมาจะมีความพิการมีทัศนคติที่ไม่เห็นด้วย มีค่า ($\bar{X}$ = 2.57), (S.D. = 0.72) ท่านคิดว่า ภรรยา/สามีที่คุมกำเนิดจะนอกใจคู่สมรสมีทัศนคติที่ไม่เห็นด้วย มีค่า ($\bar{X}$ = 2.53), (S.D. = 0.63) ท่านคิดว่า อากาศปวดท้อง ปวดเอวเกิดจากการกินยาคุมกำเนิดแล้วสารสะสมในร่างกาย มีทัศนคติที่ไม่เห็นด้วย มีค่า ($\bar{X}$ = 2.45), (S.D. = 0.68) ท่านคิดว่า หากมีแฟนและปฏิเสธที่จะมีเพศสัมพันธ์กับแฟนจะทำให้ความรักของท่านกับแฟนสิ้นสุดลง มีทัศนคติที่ไม่เห็นด้วย มีค่า ($\bar{X}$ = 2.44), (S.D. = 0.89) ท่านคิดว่า การใช้ยาคุมกำเนิดเป็นเวลานานอาจเป็นอันตรายต่อร่างกายของผู้หญิง มีทัศนคติที่ไม่เห็นด้วย มีค่า ($\bar{X}$ = 2.30), (S.D. = 0.81) ท่านเชื่อมั่นในคุณค่าของควมบริสุทธิ์หรือพรหมจรรย์ของผู้หญิงที่จำเป็นต้องรักษาไว้ให้ได้จนถึงวันแต่งงาน มีทัศนคติที่เห็นด้วย มีค่า ($\bar{X}$ = 1.69), (S.D. = 0.84) และท่านคิดว่า การกินยาคุมกำเนิด ประจำเดือนจะมาน้อยเพราะมดลูกแห้ง ทัศนคติที่เห็นด้วย มีค่า ($\bar{X}$ = 1.14), (S.D. = 0.39) ตามลำดับ

ส่วนที่ 4 พฤติกรรมเกี่ยวกับการใช้ยาคุมกำเนิดของวัยรุ่นหญิงช่วงอายุ 17-22 ปี ในเขตตำบลน้ำคำ อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ

การวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้ยาคุมกำเนิดของวัยรุ่นหญิงช่วงอายุ 17-22 ปี ในเขตตำบลน้ำคำ อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษอยู่ในระดับดี โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.59 จากคำถาม 20 ข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ท่านเปลี่ยนคู่อรักหรือคู่นอนบ่อยๆ และ ท่านทำตามคำแนะนำจากเพื่อนที่เคยมีเพศสัมพันธ์กันและยังมีการใช้ยาคุมฉุกเฉินถึง 20 แผงต่อเดือน มีพฤติกรรมไม่เคยปฏิบัติเลย โดยมี ($\bar{X}$ = 3.00), (S.D. = 0.00) รองลงมาคือ ท่าน

ปรึกษาครอบครัวและไปพบแพทย์เกี่ยวกับการฝังเข็มคุมกำเนิดเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์แทนการใช้ยาคุมกำเนิด มีพฤติกรรมไม่เคยปฏิบัติเลย โดยมีค่า ($\bar{X}$ = 2.99), (S.D. = 0.07) ท่านสามารถปฏิเสธและหาทางออกได้หากมีคนมาขอมีเพศสัมพันธ์กับท่าน มีพฤติกรรมปฏิบัติเป็นประจำ โดยมีค่า ($\bar{X}$ = 2.98), (S.D. = 0.12) ท่านกินยาคุมกำเนิดในเวลาดิถีทุกวัน มีพฤติกรรมปฏิบัติเป็นประจำ โดยมีค่าเท่ากับ ($\bar{X}$ = 2.94), (S.D. = 0.23) ท่านมีประสบการณ์การใช้ยาเม็ดคุมกำเนิดแบบฉุกเฉินมากกว่า 4 เม็ดต่อเดือน, ท่านไม่เคยใช้ถุงยางอนามัยหรือยาคุมกำเนิดเลยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ มีพฤติกรรมไม่เคยปฏิบัติเลย และ ท่านปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์หากคู่นอนไม่ใช้ถุงยางอนามัย มีพฤติกรรมปฏิบัติเป็นประจำ โดยมีค่า ($\bar{X}$ = 2.93), (S.D. = 0.26) หากท่านมีความจำเป็นต้องใช้ยาคุมกำเนิดท่านจะซื้อยาคุมกำเนิดมาใช้ทันทีที่มีพฤติกรรมปฏิบัติเป็นประจำ โดยมีค่า ($\bar{X}$ = 2.83), (S.D. = 0.39) ท่านได้แลกเปลี่ยนพูดคุยกับเพื่อนเกี่ยวกับการใช้ยาคุมกำเนิดและการป้องกันการตั้งครรภ์ มีพฤติกรรมปฏิบัติเป็นประจำ โดยมีค่า ($\bar{X}$ = 2.64), (S.D. = 0.61) ท่านลืมหินยาคุมกำเนิดมากกว่า 3 ชั่วโมง จึงกินทันทีที่นึกขึ้นได้ และกินเม็ดต่อไปในเวลาเดิม มีพฤติกรรมปฏิบัติเป็นประจำ โดยมีค่า ($\bar{X}$ = 2.56), (S.D. = 0.61) ท่านมีเพศสัมพันธ์กับแฟน 2-5 ครั้งต่อวัน มีพฤติกรรมไม่เคยปฏิบัติเลย โดยมีค่า ($\bar{X}$ = 2.55), (S.D. = 0.52) ท่านนับวันปลอดภัยในช่วงหน้า 7 หลัง 7 แทนการใช้ยาคุมกำเนิด มีพฤติกรรมปฏิบัติเป็นบางครั้ง โดยมีค่า ($\bar{X}$ = 2.43), (S.D. = 0.52) ท่านใช้ถุงยางอนามัยแทนการใช้ยาคุมกำเนิด มีพฤติกรรมปฏิบัติเป็นบางครั้ง โดยมีค่า ($\bar{X}$ = 2.35), (S.D. = 0.58) ท่านรับประทานยาเม็ดคุมกำเนิดชนิด 21 เม็ดได้ทุกวันอย่างตรงเวลา มีพฤติกรรมปฏิบัติเป็นประจำ โดยมีค่า ($\bar{X}$ = 2.31), (S.D. = 0.73) ท่านใช้ยาคุมกำเนิดฉุกเฉินหลังมีเพศสัมพันธ์ทันที มีพฤติกรรมปฏิบัติเป็นบางครั้ง โดยมีค่า ($\bar{X}$ = 2.16), (S.D. = 0.51) ท่านรับประทานเม็ดคุมกำเนิดชนิด 28 เม็ดได้ทุกวันอย่างตรงเวลา และ หากท่านมีความจำเป็นต้องใช้ยาคุมกำเนิดท่านจะไปพบแพทย์และปรึกษาแพทย์ มีพฤติกรรมปฏิบัติเป็นบางครั้ง โดยมีค่า ($\bar{X}$ = 2.15),

(S.D. = 0.68) ท่านใช้วิธีการหลั่งนอกแทนการใช้ถุงยางอนามัยและยาเม็ดคุมกำเนิด มีพฤติกรรมปฏิบัติเป็นบางครั้ง โดยมีค่า ($\bar{X}$ = 2.14), (S.D. = 0.35) และ ท่านรับประทานยาครบ แต่ไม่ตรงเวลา คือลืมรับประทานยาเกิน 2 ชั่วโมงแต่

ไม่เกิน 24 ชั่วโมง ไม่เกิน 4 เม็ดในแบบที่มีเม็ด active pill 21 เม็ด หรือ 5 เม็ดในแบบ 22 เม็ด มีพฤติกรรมปฏิบัติเป็นบางครั้ง โดยมีค่า

($\bar{X}$ = 1.84), (S.D. = 0.47)ตามลำดับ

ตารางที่ 1. การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล แสดงจำนวน และร้อยละของข้อมูลส่วน (n = 191)

ข้อมูลส่วนบุคคล	ความถี่	ร้อยละ
1.อายุ(ปี)		
17 – 18 ปี	65	34.00
19 – 20 ปี	91	47.60
21 – 22 ปี	35	18.30
รวม	191	100.00
Minimum 17 ปี : Maximum 22 ปี : $\bar{X}$ = 19.50 : S.D. = 2.092		
2.สถานภาพ		
สมรส	11	5.80
โสด	178	93.20
หย่าร้าง	1	0.50
แยกทางกัน	1	0.50
รวม	191	100.00
3.ระดับการศึกษา		
มัธยมศึกษาตอนปลาย	40	20.90
อนุปริญญา หรือเทียบเท่า	31	16.20
ปวส.	60	31.40
ปวช.	13	6.80
ปริญญาตรี	41	21.50
กศน.	5	2.60
ไม่ได้เรียน	1	0.50
รวม	191	100.00
4. ค่าใช้จ่ายที่ได้รับต่อเดือน		
ต่ำกว่า 5,000	144	75.40
5,001-7,000	25	13.10
7,001-9,000	13	6.80
มากกว่า 9,000	9	4.70
รวม	191	100.00
Minimum 2,000 บาท : Maximum 15,000 บาท : $\bar{X}$ = 4,565.45 : S.D. = 3,741.657		

5. สถานภาพครอบครัว		
อยู่ร่วมกัน	172	90.10
แยกกันอยู่	19	9.90
รวม	191	100.00
6. ที่พักอาศัยในปัจจุบัน		
บ้าน	46	24.10
หอพัก	145	75.90
รวม	191	100.00

ตารางที่ 1. การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล แสดงจำนวน และร้อยละของข้อมูลส่วน (n = 191) (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	ความถี่	ร้อยละ
7.บุคคลที่พักอยู่ด้วย		
เพื่อน	106	55.50
แฟน	46	24.10
ญาติพี่น้อง	8	4.20
พ่อแม่	31	16.20
รวม	191	100.00
8.อาชีพ		
ไม่มี	173	90.60
มี	18	9.40
รวม	191	100.00
9.ประสบการณ์การใช้ยาคุมกำเนิด		
ไม่เคย	143	74.90
เคย	48	25.10
รวม	191	100.00

ตารางที่ 2 แสดงจำนวน ร้อยละ และระดับการแปลผลความรู้เกี่ยวกับการใช้ยาคุมกำเนิดของวัยรุ่นหญิงช่วงอายุ 17-22 ปี (n= 191)

ระดับประเมินค่าความรู้	ช่วงคะแนน	จำนวน (n=191)	ร้อยละ (100.00)	แปลผล
ร้อยละ 80 – 100	16 – 20 คะแนน	127	66.50	ระดับดี
ร้อยละ 60 – 79	12 – 15 คะแนน	58	30.36	ระดับปานกลาง
ร้อยละ 0 – 59	0 – 11 คะแนน	6	3.14	ระดับต่ำ
รวม		191	100.00	

$\bar{X}$ = 11.98 คะแนน ร้อยละ 59.90 S.D. = 3.97

ตารางที่ 3 แสดงจำนวน ร้อยละ และระดับการแปลผลทัศนคติเกี่ยวกับการใช้ยาคุมกำเนิดของวัยรุ่นหญิงช่วงอายุ 17-22 ปี (n= 191)

ระดับประเมินค่าทัศนคติ	ช่วงคะแนน	จำนวน (n=191)	ร้อยละ (100.00)	แปลผล
2.34 – 3.00	47 – 60 คะแนน	172	90.05	ระดับดี
1.67 – 2.33	34 – 46 คะแนน	19	9.95	ระดับปานกลาง
1.00 – 1.66	20 – 33 คะแนน	0	0.00	ระดับน้อย
รวม		191	100.00	

ตารางที่ 4 แสดงจำนวน ร้อยละ และระดับการแปลผลพฤติกรรมเกี่ยวกับการใช้ยาคุมกำเนิดของวัยรุ่นหญิงช่วงอายุ 17-22 ปี (n=191)

ระดับประเมินค่าทัศนคติ	ช่วงคะแนน	จำนวน (n=191)	ร้อยละ (100.00)	แปลผล
2.34 – 3.00	47 – 60 คะแนน	170	89.01	ระดับดี
1.67 – 2.33	34 – 46 คะแนน	21	10.99	ระดับปานกลาง
1.00 – 1.66	20 – 33 คะแนน	0	0.00	ระดับน้อย
รวม		191	100.00	

ตารางที่ 5 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลส่วนบุคคลกับพฤติกรรม (n =191)

ข้อมูลส่วนบุคคล	ระดับประเมินพฤติกรรม			รวม	χ ²	df	P – value	แปลผล
	ปฏิบัติเป็นประจำ	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	ไม่เคยปฏิบัติเลย					
1.อายุ(ปี)					10.11	1	0.43	ไม่มีความสัมพันธ์
17-18 ปี	1	10	54	65				
19-20 ปี	2	14	75	91				
21-22 ปี	0	1	34	35				
2.สถานภาพ					25.31	6	0.00**	มีความสัมพันธ์
สมรส	1	6	4	11				
โสด	6	23	149	178				
หย่าร้าง	0	1	0	1				
แยกทางกัน	0	1	0	1				

3.ระดับการศึกษา					18.93	2	0.09	ไม่มีความสัมพันธ์
ม.ปลาย	1	3	36	40				
อนุปริญญา/เทียบเท่า	2	2	27	31				
ปวส.	0	11	49	60				
ปวช.	0	5	8	13				
ปริญญาตรี	0	4	37	41				
กศน.	0	0	5	5				
ไม่ได้เรียน	0	0	1	1				
4. ค่าใช้จ่ายที่ได้รับต่อเดือน					2.34	8	0.97	ไม่มีความสัมพันธ์
ต่ำกว่า 5,000	3	19	122	144				
5,001-7,000	0	3	22	25				
7,001-9,000	0	2	11	13				
มากกว่า 9,000	0	4	5	9				
5. สถานภาพครอบครัว					0.45	2	0.79	ไม่มีความสัมพันธ์
อยู่ร่วมกัน	3	22	147	172				
แยกกันอยู่	0	3	16	19				
6. ที่พักอาศัยในปัจจุบัน					6.95	4	0.13	ไม่มีความสัมพันธ์
บ้าน	0	6	40	46				
หอพัก	6	29	110	145				
7.บุคคลที่พักอยู่ด้วย					10.45	8	0.24	ไม่มีความสัมพันธ์
เพื่อน	3	20	83	106				
แฟน	0	2	44	46				
ญาติพี่น้อง	0	1	7	8				
พ่อแม่	0	14	17	31				
8.อาชีพ					3.98	2	0.13	ไม่มีความสัมพันธ์
ไม่มี	3	20	150	173				
มี	0	5	13	18				

ตารางที่ 5 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลส่วนบุคคลกับพฤติกรรม (n =191)(ต่อ)

ข้อมูล ส่วนบุคคล	ระดับประเมินพฤติกรรม			รวม	χ ²	df	P - value	แปลผล
	ปฏิบัติเป็น ประจำ	ปฏิบัติเป็น บางครั้ง	ไม่เคย ปฏิบัติเลย					
9.ประสบการณ์การใช้ยาคุมกำเนิด					81.21	2	0.00**	มีความสัมพันธ์
ไม่เคย	1	1	141	143				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05, ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 6 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ระหว่างความรู้และทัศนคติกับพฤติกรรม(n =191)

ตัวแปร(n=191)	พฤติกรรมการใช้ยา	ความรู้การใช้ยา	ทัศนคติการใช้ยา
	คุมกำเนิดของวัยรุ่นหญิง ช่วงอายุ 17-22 ปี	คุมกำเนิดของวัยรุ่นหญิง ช่วงอายุ 17-22 ปี	คุมกำเนิดของวัยรุ่นหญิง ช่วงอายุ 17-22 ปี
	Y	X ₁	X ₂
Y	1	-0.101*	0.012
X ₁		1	-0.493**
X ₂			1

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05, ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

อภิปรายผล

จากการศึกษาความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการใช้ยาคุมกำเนิดของวัยรุ่นหญิงช่วงอายุ 17-22 ปี ในเขตตำบลน้ำคำ อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัยในแต่ละประเด็น ดังนี้

การวิเคราะห์ระดับความรู้เกี่ยวกับการใช้ยาคุมกำเนิดของวัยรุ่นหญิงช่วงอายุ 17-22 ปี ในเขตตำบลน้ำคำ อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 66.50 ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ วรณคล เข้มมงคล, จินตนา คุณหอม, ธีรรัตน์ ดาวแดน, 2562 ศึกษา ความรู้และผลลัพธ์ทางคลินิกของการใช้ยาเม็ดคุมกำเนิดของหญิงวัยรุ่นในเขตอำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก เก็บข้อมูลการวิจัยโดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีผู้เข้าร่วมการวิจัยทั้งสิ้น 162 คน มีคะแนนความรู้ในการใช้ยาเม็ดคุมกำเนิดเฉลี่ย 3.18 ± 1.11 คะแนน จากคะแนนเต็ม 8.00 คะแนน โดยส่วนใหญ่ (ร้อยละ 80.9) มีความรู้ในการใช้ยาเม็ดคุมกำเนิดในระดับปานกลาง

การวิเคราะห์ทัศนคติเกี่ยวกับการใช้ยาคุมกำเนิดของวัยรุ่นหญิงช่วงอายุ 17-22 ปี ในเขตตำบลน้ำคำ อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ อยู่ในระดับดี จำนวน 172 คน คิดเป็นร้อยละ 90.05 ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อภิเชษฐ์ จำเนียรสุข, รัตนาภรณ์ อาษา, พิษสุตา เดชบุญ, ภูสิทธิภูวรรณ, 2559 ศึกษา ระดับและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการคุมกำเนิดของนักศึกษาหญิงมหาวิทยาลัยแห่ง

หนึ่ง ในจังหวัดปทุมธานี จำนวน 300 คน สุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ เก็บข้อมูลโดยใช้เครื่องมือคือ แบบสอบถาม ช่วงวันที่ 1 ตุลาคม ถึง 30 พฤศจิกายน พ.ศ.2559 ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาหญิงมีทัศนคติต่อการคุมกำเนิดอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 7.56

การวิเคราะห์พฤติกรรมเกี่ยวกับการใช้ยาคุมกำเนิดของวัยรุ่นหญิงช่วงอายุ 17-22 ปี ในเขตตำบลน้ำคำ อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ อยู่ในระดับดี จำนวน 170 คน คิดเป็นร้อยละ 89.01 ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ นवलพรรณ อิศโร, ชนัญชิตาคุชฎี ทูลศิริ, รุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์, 2559 ศึกษา ปัจจัยทำนายพฤติกรรมทางเพศที่พึงประสงค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดจันทบุรี กลุ่มตัวอย่างได้แก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดจันทบุรี ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมทางเพศที่พึงประสงค์อยู่ในระดับปกติ (ร้อยละ 73.62)

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการใช้ยาคุมกำเนิดของวัยรุ่นหญิงช่วงอายุ 17-22 ปี ในเขตตำบลน้ำคำ อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ เมื่อทดสอบความสัมพันธ์โดยใช้ Pearson Test พบว่า ความรู้เกี่ยวกับการใช้ยาคุมกำเนิดมีความสัมพันธ์กับทัศนคติเกี่ยวกับ การใช้ยาคุมกำเนิดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งมีความสัมพันธ์กันในทิศทางตรงกันข้ามหรือแปรผกผันกัน โดยมีค่า (r = -0.493), (P-value = 0.00) ซึ่งสอดคล้องกับผล

การศึกษาของ (อภิเชษฐ์ จำเนียรสุข , รัตนาภรณ์ อาษา, พิขสุดา เดชบุญ, ภูวสิทธิ์ ภูววรรณ, 2559) ศึกษาในระดับและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการคุมกำเนิดของนักศึกษาหญิงมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ในจังหวัดปทุมธานี พบว่า ความรู้ต่อการคุมกำเนิดและความกลัวต่อการคุมกำเนิด $P\text{-value} < 0.05$ โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้อยู่ในระดับสูงจะมีโอกาสที่มีทัศนคติเห็นด้วยกับการคุมกำเนิดอยู่ในระดับสูง ความรู้เกี่ยวกับการใช้ยาคุมกำเนิด ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้ยาคุมกำเนิดโดยมีค่า $(r = -0.101)$, $(P\text{-value} = 0.162)$ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ (นฤมล ทาเทพ , รัตนศิริ ทาโต, 2557) ศึกษาปัจจัยทำนายพฤติกรรมการคุมกำเนิด พบว่า พฤติกรรมการคุมกำเนิดไม่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการคุมกำเนิด $(r = 0.244)$, $P\text{-value} = 0.313$) และ ทัศนคติเกี่ยวกับการใช้ยาคุมกำเนิดไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้ยาคุมกำเนิดโดยมีค่า $(r = 0.012)$, $(P\text{-value} = 0.087)$ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ (เบญจวรรณ - จันทรวี, ทิพย์วรรณ - บุญยาภรณ์, 2562) ศึกษาทัศนคติบรรทัดฐานแบบอัตนัยการรับรู้การควบคุมพฤติกรรมและความตั้งใจที่จะใช้การคุมกำเนิด พบว่า ทัศนคติและบรรทัดฐานอัตนัย $(r = .386)$, $P\text{-value} > .05$ และ $r = .529$, $P\text{-value} > .05$) ตามลำดับ ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญระหว่างการรับรู้พฤติกรรม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ ควรจะมีการส่งเสริมการรับรู้สมรรถนะของตนเองในการคุมกำเนิด และค่านิยมของกลุ่มเพื่อนในการคุมกำเนิด โดยการกระตุ้นบทบาทของกลุ่มเพื่อนและคนรักของวัยรุ่นหญิง ช่วงอายุ 17-22 ปี ในเขตตำบลน้ำคำ อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ ในการสนับสนุนการใช้วิธีการคุมกำเนิดเมื่อมีเพศสัมพันธ์ รวมทั้งการส่งเสริมให้เห็นถึงประโยชน์ของการคุมกำเนิด และเน้นย้ำถึงความรุนแรงของผลกระทบบที่จะเกิดขึ้นจากการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ เพื่อให้วัยรุ่นหญิง ช่วงอายุ 17-22 ปี ในเขตตำบลน้ำคำ อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ มีการคุมกำเนิดมากขึ้น ซึ่งจะให้อัตราการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ลดลง
2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

ในการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง ควรกำหนดขอบเขตของกลุ่มเนื้อหาให้กว้างมากยิ่งขึ้น เนื่องจากการวิจัยนี้เป็นการกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงช่วงอายุ จึงอาจทำให้ไม่ทราบถึงปัญหาในบริเวณดังกล่าวได้อย่างสมบูรณ์

เอกสารอ้างอิง

ภรณ์ทิพย์ ทิพย์สงเคราะห์. (2553). **ความรู้ เจตคติ และความต้องการใช้ยาเม็ดคุมกำเนิดฉุกเฉินของนักศึกษาหญิงในกรุงเทพมหานคร.** กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อภิเชษฐ์ จำเนียรสุข , รัตนาภรณ์ อาษา, พิขสุดา เดชบุญ, ภูวสิทธิ์ ภูววรรณ.(2559). **ระดับและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการคุมกำเนิดของนักศึกษาหญิงมหาวิทยาลัย แห่งหนึ่ง ในจังหวัดปทุมธานี.** วารสารวิจัยและพัฒนาโดยลงกรณในพระบรมราชูปถัมภ์. คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี. เบญจวรรณ – จันทรวี , ทิพย์วรรณ – บุญยาภรณ์. (2562). **ทัศนคติบรรทัดฐานแบบอัตนัยการรับรู้การควบคุมพฤติกรรมและความตั้งใจที่จะใช้การคุมกำเนิดของมารดาวัยรุ่น.** พยาบาลสาร คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

นาฏนฤมล ทองมี, เอมพร รตินธร, ปิยะนันท์ ลิ้มเรืองรอง. (2558). **ปัจจัยทำนายการคุมกำเนิดของมารดาวัยรุ่นที่มีบุตรคนแรกในระยะหลังคลอด.** วารสารพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

นวลพรรณ อิศโร, ชัญชิตาคุชฎี ทูลศิริ, รุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์.(2559). **ปัจจัยทำนายพฤติกรรมทางเพศที่พึงประสงค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดจันทบุรี.** วารสาร คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.